

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Széchenyi-utca 34-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.
Helyettes szerkesztő:
BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2-50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Koáliczió.

Nyílt levél Kossuth Ferencz országgyűlési képviselő úrhoz.

II.

Hazánk sorsa, fajunk jövője azon fordul meg, hogy sikerül-e nekünk a következő hat év alatt kiküzdeni a közgazdasági függetlenséget. Ha sikerül, soha sem álmodott jólét ver tanyát belül a Kárpát bércein; ha nem sikerül, ha akár önálló rendelkezéssel, akár a nélkül benne maradunk a vámközösségben, akkor meg van pecsételve a halálunk. Kolonics politikája, mely hazánkat előbb szegénynyé, azután katolikussá s végre szolgává akarta tenni, ez esetben diadalát megünnepelheti.

Az időpont sikerre, a mi részünkről, rendkívül kedvező. Ha az életben nem is, de legalább papiron benne vagyunk az önálló vámterület jogállapotában. Az osztrákok a kiegyezést elfogadni vonakodnak és Körber éppen, mint Bádeni, nem tud annak többséget teremteni. A mostani kiegyezést magyar részről a király szentesítette. Olyan magyar miniszterelnök pedig nem képzelhető, ki a Bánffy által teremtett s Szélltől elfogadott kiegyezésnél is rosszabbal merne a nemzet elé lépni, tehát hiába reménykedik Baerenreuther újabb kiegyezésről. A mostaninak sorsa 1907-ig biztosítva van. A kitűnően értesült „Budapesti Hírlap“-ból tudjuk, hogy a király ez ideig a vámuniót megbontani nem engedi s ha szükség lesz reá, akár minden évben felosztatják és hazaküldik az osztrák parlamentet. Széll urnak, a kompromisszumok nagy mesterének, pedig a Burgban tudtára adták, hogy neki is ehez kell tartani magát. *Ila a király neki megpaaancsolta*, akkor kétségkívül úgy is lesz az, tehát 1907-ig a kiegyezés miatt nyugodtan alhatunk, mert a melyik parlament azt megbolygatni próbálná, annak hamarosan utilaput kötnének a talpára. Kiegyezésről pedig az osztrákok hallani sem akarnak.

Az önálló vámterületnek egyetlen komoly akadályja van: az osztrák császár. Szándékosan irtuk így, mert hiszen a magyar királynak hazánk közgazdasági függetlenségét s hazánk anyagi felvirágzását nem volna ildomos akadályoznia. Ámde Bécsben úgy látszik, nincsenek tisztában a népek lelkében lakozó erővel következésképp nem is tudják azt helyesen alkalmazni. Bennünket gáncsolnak nemzeti egyéniségünk és anyagi erőnk kifejlesztésében; megnyomorítanak a közös hadsereg német nyelvvel és a közös vámterülettel s mi néma megadással türjük a sorsunkat. Összekötött kézzel, lábbal visznek bennünket tőlünk nem függő, felettünk álló erők a biztos katasztrófába.

Egy egyszerű hasonlattal világítom meg nemzetünk helyzetét. Két ember ül egy csolnakon, mely közeledik a Niagara-hoz. Egyik azt mondja, hogy evezzenek felfelé, mert különben a zuhatagba kerülve, odavesznek, de a másik örültnek mondja őt és megkötözi, a csolnakba dobja, maga pedig tovább evez a biztos veszedelem felé. A szabad ember az evezőt helyesen kezelni nem tudja, azzal vigasztalja magát, hogy ha tényleg bekövetkezik társa jóslata, ha közelednek a zuhataghoz, akkor majd a lábát neki feszíti a csolnak orrának, hátát a csolnak padjának s így majd visszanyomja a csolnakot és megakadályozza annak vízbe zuhanását. Feledi, hogy két egyenlő, ellentétes erő egymást megsemmisíti, s egy harmadik erő, a víz sodra viszi oda, a hová nem vágyik. Körülbelül ilyen forma a magyar nemzet sorsa újabb időben. A megkötözött ember a csolnakban mi vagyunk s ha mások ostobasága miatt elveszünk, meglesz az a szomorú elégtételünk, hogy a kik miatt el kell pusztulnunk, azok is velünk együtt törnek ki a nyakukat.

Magyarország függetlensége nemcsak nemzeti, de dinasztikus érdek is, ennek belátására azonban közepes emberi értelemre volna szükség s mi nem tehe-

tünk róla, ha Bécsben ezzel sem rendelkeznek. Ám azért a küzdelmet nem adjuk fel. Meg kell vívunk a harcokat a magunk és az uralkodóház javáért. Mert a nemzetnek, mikor arról van szó, hogy életérdekeit egy ember érzékenységének feláldozza, perczig sem szabad haboznia. Mi már eleget áldoztunk; lássuk már egyszer a tulsó oldalon is az áldozatot. Nem! lovagiasságunkban többé annyira lovak lenni nem akarunk, hogy jövőnk biztosítékairól holmi összeráncolt homlok miatt lemondjunk. A ki úgy gondolkozik, hogy az önálló vámterület megvalósítása esetén „hiába élt“, azt sajnáljuk, de neki azt feleljük, hogy *halandó ember érzékenysége számitásba nem jöhet, ha a halhatatlan nemzet életjövője áll a kockán.* Nehéz harc lesz az önálló vámterületért és legyünk elkészülve rá, hogy a bécsi körök egész erejüket latba dobják a meggátlására, következésképp nekünk is a nemzet teljes erejével kell küzdelembe mennünk érte s ha szükség lesz rá, nem szabad visszariadni még az alkotmányos küzdelemtől sem.

Bécsben teljesen tisztában vannak az önálló vámterület jelentőségével és nagyon is tudják, hogy annak megvalósulása esetén oda a reál-unió és a ráépített „Gesamtsmonarchie.“ *Mert a közgazdasági harcnak a politikai hátterét csak a vak nem látja.* Mai nyomoruságos helyzetünkben közös pénzen a külföldön osztrák konzulokat tartunk, kik hazánk közgazdaságát nem szolgálják, csak az osztrákokét, kik kétféjűsas ezimerük mellé sárga-fekete zászlót használnak. Önálló vámterület mellett az osztrák fizetné a maga konzuljait, mi a mienket, melynek természetesen magyar lenne a czimere és háromszinű zászló lengne az épületén. A világ, mely most Ausztria egyik örökös tartományának tekint bennünket, tudomásul venné, hogy önálló állam vagyunk. Milyen visszás és lealázó helyzet, hogy hazánk a drágán fizetett közös konzulok mellett, sa-

ROSENBERG GYULA

szőnyegek, függönyök, takarók és pokróczok nagy áruháza
a volt Makra-féle helyiségben (Debreczeny ház)

Mähr Károly ural szemben.

Gyapju, csipke és tüll **függönyök.** Futó- és szalon-**szőnyegek** minden minőségben. **Paplanok** és **matraczok** lószőr és arique(tengeri fű).

A legolcsóbb szabott árak minden darabon feltüntetve.

Szigoruan szabott árak! Készízetésnél 5 százalék engedménnyel.

elsőrangu női divat-áruháza
a színház-épületben.

Szíves örtésére adom a tisztelt hölgyközönségnek, hogy az **őszi és téli idényre** valódi **szövet- és selyem ujdonságaim** — teljes angol és francia választéka beérkezett. Mintákkal vidéke készséggel szolgálók és minden rendelést **bérmertesen** küldök.

ját gazdasági érdekeink gyámolítására kénytelen külön gazdasági tudósítót tartani. Az önálló vámterület megvalósulásakor, az osztrákok a kvótakövetelésben még annyival sem érnék be, mint mai napság; az uralkodó nem vehetné örök időkre nyakába az igazságtalan kvóta-emelések ódiumát, tehát előbb-utóbb be kellene állani olyan állapotnak, mikor mindkét ország saját költségén élelmezné, ruházná és fegyverezné a saját katonaságát. Ekkor az a tenger pénz, melyet a katonaság ma felemészt, nagy részben visszafolyna a magyar ipar révén, a nemzet anyagi vérkeringésében. Ha már mienk volna a hadsereg magyar ezredei ellátásának a terhe, lenne gondunk rá, hogy a nyelve is magyarrá alakuljon. Önálló gazdasági terület mellett, szükség lenne önálló hitelszervre, tehát a külföldi magyar nemzeti bank is megvalósulna.

A bécsi körök teljesen tisztában vannak azzal, hogy az önálló vámterület az a csirázó mustármag, melyből kinő hazánk teljes függetlensége. Ők tehát minden erejükkel igyekeznek azt megakadályozni. Nekünk is teljes erővel kell felvonulnunk. A nemzet minden becsületes fiának ott kell lenni a leszámolásnál. Ha ők szilárdak, mi fokozzuk erőnket a küzdelemre egész az elszántságig. Igen, mert kockán áll jövőnk, mindenünk s dicstelen elbukásunk esetén nem lehet feltámadás. Erőt kell gyűjteni 1907-re, olyan erőt, mely az egyesült nemzetet állítsa szembe a bécsi akarattal, mert legyünk elkészülve rá, hogy egy párt ereje ennek a célnak megvalósítására nem elég. *Koalícióra van szükség, mely egyéb kérdésekben a legelőrébb nemzeti pártokat is egyesíti, hazánk közgazdasági függetlenségének a kivívására.* Ennek a pártak megalakulásáról majd a jövő számban szólok.

Tél elején.

Hogy így hideg, csipős, zimankós idő van, mintha beszédesebb lenne az emberek arca. Egyikről a nemtörődomség, a semmibevevés mosolyog felénk, másiktól a küzdelem, a keserves nélkülözés ri le. Ezt így a tél elején legjobban ki lehet tudni.

Erős, furcsa statisztika a tél hidege. Fagyos lehellete megszünteti a nyár összes kényelmét, felületességét, legföljebb csak két rubrikára oszlik: a megélhetésre, vagy a meg nem élhetésre. Az előbbi kényelemnek is nevezhetnők, az utóbbit nyomornak. Vagy előrelátásnak és felületességnek, munkának és henyelésnek. Sokféle definíció férne hozzá. A valóság az, hogy nincs nyár.

Ez pedig hatalmas változás. És mindössze csak azon fordul meg, hogy kik törődnek vele, kik nem. A gazdagok kinek kényelme, biztosítéka meg van, bizonyára nem. Azok a szegények, kik nyáron is henyeltek, szintén nem. Hanem azok igen, kik a két dolgos kezük munkájából éltek a nyáron, de akkor se igen akadt foglalkozásuk. És ezek a szárandók, ezek sorsát szivleljük.

Az ideai nyár, a mint eredményeiből láthatjuk, nagyon szegény volt. A dolgos, törekvő embernek is alig nyújtott kenyert. Mennyivel visszariasztóbb azok sorsa, kik a tél inségét élik most a maga borzalmasságában? Nincs fa, pedig csontig ható a hideg, nincs kenyér s kellene a test táplálásához.

S mind ez mi miatt van? Hiszen dolgos emberek azok, kik nyomorognak. Csak dolguk nem akad, bár utána járnak, bár kérnek. Ha nincs, nincs.

Elvégre annál természetesebb dolog nincs, hogy miért foglalkoztassak én másokat, hanem tudom mivel.

Csak hogy éppen ezen kellene segíteni. Hiszen nem állunk mi szellemi fejlődés dolgában a nyugoti államok mögött, foglalkoztassuk az agyát kié arra való. Vagy természeti kincsekben, gazdaságokban szűkölködünk? Dehogy. Csak szükségleteink, követelményeink kisebbek, mint a mennyinek éppen lenni kellene.

Fejlesszük a földmivelésünk mostani elhagyatottságát, hiszen olyan sok okos, tehetséges publicistánk beszél felőle. Akkor meg lesz oldva a földmives életmódjának minden feltétele s akkor lélekzethez jön a kisiparos is, mely fuldokolva kapkodott levegőért. Lesz forgalma a kereskedőnek. Nagyobbíthatjuk az adót. Sok minden következne akkor, csak hogy tenni is kell valamit.

Nem az az ember tehet valamit, ki bár dolgoznék, nyomorog, hanem azok, kik dolgozhatnak.

A földmives, kinek az év minden szakában meg van a maga foglalkozása, a létét biztosító tőkéje, ébredjen arra a tudatra, hogy haladnia kell a korral. Teremtsen szükségletet magának s azokat szerezzé is be. Ha nem teszi, nem a közjólétért él s kötelességét nem teljesítheti hiven.

A kis iparos tanuljon, fejlessze a tudást, az ízlést, az intelligenciáját, mert csak így bírja ki a versenyt azokkal, kik nagyobb tőkével, több tudással rendelkeznek még most. És maradjon minden ízében magyar.

Valamint a nagy iparos is, a kereskedő is. Milyen szépen hangzik ez a frázis a mai füleknek! Pedig de sok kéz nem lenne keresztbe téve és sok éhes száj nem várna a könyöradományra, ha ez frázis nem lenne!

A honi ipar, a honi kereskedelem. Mennyi honi munkással többnek lenne napi kenyere!

TÁRCZA.

A német.

Egy német Muszkaországban
Eltévedett a pusztába
S behuzódott egy erdőbe,
Hol fát gyűjtött tüzelőre.
S hogy elűzze a hideget,
Jól befűtötte a leget.
Egy vén farkas ezt meglátja
S miután a lakomája
Elég volt egy jó ebédre,
Ingerkedésre jött kedve
S kezét dugva szűrűjába,
Ekkép kezdett a szavába:
„Német ur, ha meg nem sértem,
Azt épenséggel nem értem,
Hogy csikorgó tél havába
Mért nem bú az ur bundába?”
Melyre a német logice
Ekkép szólott theroric:
„Barátom, lehetsz nagy számár,
Hiszen t.ánod kéne ma már,
Hogy égő tűz azért vagyon,
Hogy hideget üssön agyon,
Ki hát tüzelhet a fagyon,
Annak jó dolga van nagyon.”

Farkas erre jutva búba,
Elkullogott egy odúba.

De im jön egy nagy fergeteg,
Ropog az avult rengeteg.
Szél hóval fedí a lángot
S a biz' örökre ellángolt.
S német zugó fürgetegbe
Költözhetett a menyekbe.
De tisztult az ég kárpitja,
Farkas ur szemét felnyitja.
S mert nem hisz a német szónak,
Szimatolni tartja jónak.
A minek következtében
Egy korhadó fa tövében
Rájött arr' a helyre épen,
Hol a német elnyult szépen.
Kit is farkas ur meglátván
S éhes száját reá távván;
Beleharapott a jóba
S kezdett ilyen dikcióba:
„Logice szóltál barátom,
Mi haszna volt, most már látom,
De már az én tudományom,
Az, hogy csontod számba hányom.
S hídd el, hogy csak jobb a praxis,
Mert telik vele a has is.”

Leszámolás.

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —

Irta: **Vajday Szabó István.**

(Folytatás és vége.)

III.

A réczeli kastély előtti park fainak lombjai között játszva reszketett a napsugár.

Baranyiné izgatottan, láztól gyötörve futkosott föl s alá a kanyargó fehér utakon. Félőrlötté tette a bizonytalanság.

Mi lesz itt ma?

Mi fog történni?

Százféle mese nyargalt át lekén, azokból a rémes históriából, a melyekben a megcsalt férjek maguknak elégtételt szereznek.

De egynél sem tudott megállapodni.

Mind olyanok voltak azok, a mik meghurczolatásnak tették ki a nő hírnevét. Ismerte férjét: tudta, hogy botrány nem történhetik...

De hát milyen lesz az — elégtétel?...

Egy padra roskadt, haját tépte és megátkozta azt a pillanatot, mikor Kéry Pistával újra találkozott.

... Egész fiatal leány korában szerették egymást. De azután az évekig tartó távollét alatt vége lett mindennek s lelkében

Szépen el lehet ezeket gondolni a fütött kályha mellett és okulni a jövő nyárra.

Biz azok nem mind hibátlanok, kik nyomorognak. Sokban meg van a magyaros kényelemszeretet, a mit már sokan az okos emberek közül keményebb formában is kifejeztek s a másik részben a munkaválogatás.

Ez pedig hallatlan nagy magyar betegsége, a min még most alig lehet segíteni. Ebben a tekintetben hazánk példátlanul áll. A legutolsó munkást megkérdezzük, még az is talál olyan foglalkozást, a mi nem méltó hozzá. A cipész lenézi a csizmadiát, a lakatos a kovácsot, a szabó a szűrszabót. S ez olyan természetes, hogy ismertlen ember előtt a csizmadia cipésznek, a kovács lakatosnak, a szűrszabó szabónak mondja magát.

Ilyenforma munkaválogatás pedig ropant veszedelmes dolog. Az önérzetet például a megfagyásig, vagy a koplalásig lehet fejleszteni. Akkor pedig baj van, mert megfagyni kellemetlen és éhezni nem kellemes, koldulni pedig nem lehet engedély nélkül.

Pedig azt is inkább megtenné az ilyen válogató, mint hogy például havat hányjon.

Az ilyen furcsa szokásokon túl kell tenni magát annak, kit olyan hamar ér a nyomor hideg, fagyos keze. A dolog, a munka nem szegény. Ne a gögös spanyol munkást utánozza a magyar munkás, hanem a gazdag angol lord még gazdagabb gyáros fiát, ki feltörött kézzel ül az asztalhoz, hol pedig finom, selymes kezű hölgyecskék is ülnek és szívesen meghallgatják, ha véletlenül a főkönyvből citál is egy-két unalmas adatot.

A magyar iparos meg ne legyen mindjárt nagyságos ur, ha véletlenül

utczaseprővel vagy hóhányóval kell beszélni.

En istenem, hiszen olyan csekélységek és olyan könnyen tultehetnék rajta magunkat.

És akkor jöhetne a tél, a hideg, a nyomor azonban nem. Legföljebb fagyos, nehézkes szárnyakon repülne, a legelső hóhányó mosolyogva ütné le lapátjával.

Lám csak, milyen egyszerű gondolataink lehetnek, akkor, mikor hideg van és beszédes az emberek arca, mikor nyomort láttunk lépten-nyomon, a minnek lennie nem volna szabad. Száljunk csak kissé magunkba és gondolkozzunk,

Talán meg találjuk a helyes utat.

Subventiót a zsidóiskolának.

(Folytatás.)

Tehát szükségkép kereskedő a zsidóság tulnyomó része még a mai napig is. Kereskedő a városban, s az a falun is.

Ámde a gyors és olcsó közlekedés a vidéki fogyasztó közönséget szükségleteinek kielégítésére a nagyobb városokba terelte és a falusi kiskereskedőnek már csak a morzsák maradtak.

Az utóbbi időben pedig, a mindenféle gombamódra szaporodó fogyasztási szövetkezetek, ezen morzsákat is kivették a szegény falusi zsidó szájából.

Helyes nemzetgazdasági politikát üze-e a kormány akkor, midőn ezen fogyasztási szövetkezeteket megteremti, ezuttal nem kívánom bírálat tárgyává tenni, csak tényeket konstatalok, a falusi zsidóság rohamosan tönkrement; azaz, minthogy vagyona úgy is minél kevesebb volt, csak épen hogy élni tudott, a megélhetése, illetve tengődése módjától fosztatott meg.

Az ilyen teljesen vagyontalan, a mindennapi kis kenyérnek megkereshetési módjától megfosztott szegény zsidók, mit is csinálhatnának egyebet, behuzódnak azon nagyobb városokba, a hol hitsorsosaik nagyobb számmal laknak, köztük és általuk remél egy falat kenyérhez juthatni.

S hogy ez tényleg így is történik, arra nézve a legautentikusabb bizonyítékot szolgáltatja az én kis köztársaságom, a hol a kormányzói tisztséget, mint osztálytanító, én viselem. — Itt tapasztalom, hogy évről-évre megszorodik az én növendékeim száma 7—8 nem miskolczi születésű gyermekkel. S kérdészködésekre rendszeren annyit tudok meg tőlük, hogy ez előtt ott és ott laktak, de az ősz vagy a nyár óta itt laknak Miskolcson. Felvételi jegyük pedig elárulja, hogy teljesen tandíjmentesen vétettek fel. S így van ez a többi osztályokban is. Innen van, hogy ma közel 400 teljesen tandíjmentes gyermek látogatja hitközségi iskolánkat. S hogy ezen szegény gyermekeket tankönyvekkel is a hitközségnek kell ellátni, az természetes. Mellőzöm annak felemlítését, hogy e szegény gyermek mindegyike évenként egy-egy öltözet ruhát s egy pár csizmát, a tél szakában pedig minden nap rendes ebédet kap, mert ezen dolgok a zsidó nőgyelemtől származván, a zsidó hitközség pénztárát közvetlenül nem érintik. De hogy valaki világos képet alkothasson magának arról, mily terhet rónak ezen ide szivárgott szegény emberek a hitközségre, annak ajánlom, ne resteljen úgy 1-én és 15-én elfáradni a zsidó hitközségi irodába, a mikor a rendes havi segélyek kiosztatnak.

*

Most érkeztem el ama kérdés felvetéséhez, amely engem ezen sorok megírására készített. Kérdésem pedig, melyet Miskolcz város minden elfogulatlanul gondolkodó polgárához intézek, az, hogy ezen szegény gyermekek taníttatása a zsidó hitközség kötelessége-e és kizárólag azé? Vagy nem kellene-e azok taníttatásáról az államnak, de még inkább a városnak is hozzájárulni.

Szerény nézetem szerint, miután mind a három faktornak, államnak, városnak és egyháznak közös érdeke, hogy ezen szegény gyermekek oktatásban részesüljenek, jog és méltányosság szerint mind a három faktornak a terhek viselésében is részarányosan kellene osztozkodniok. Nyitott kapu döngetésénél nem volna egyéb, ha azt akarnám bizonyítani, hogy az állam köteles a szegény gyermekek elemi oktatásáról gondoskodni.

De nem kevésbé világos, hogy a város is tartozik azzal, mert, hogy ezuttal egyebet ne említsek, a város összalakossága, tehát a zsidó vallású adófizetők csak úgy, mint a többi vallásfelekezettiek, egyenlően

csak emléke derengett az egykori szerelemnek . . .

Miért is hozta utjába a sors ezt a férfit, kit nem tudott teljesen elfeledni?

Hisz ha férjet nem szeretete is az első szerelem rajongásával, de becsülte, tisztelte, büszke volt rá! . . . Nem, nem, egy hét óta érzi, hogy szereti is! . . .

Óh miért is nem volt erősebb?! . . . mért engedte szívéhez férközni azt a férfit, a kit inkább kerülni kellett volna a hitvesi hűség minden erejével! . . .

Mit fog most tenni a büszke Baranyi?

Hisz ő annak a férfi jellemeket termő familianak tagja, a melyből tizenegyen haltak meg asszony miatt tragikus halállal, de bohóc-alakká nem törpült egy sem . . .

Ha erre gondolt, meglepte az őrjöngés, agya izzott, keble zihált, mintha láva-folyam nyargalta volna végig ereit . . .

*

. . . Egyszerre lódobogást, zörejt hallott a kastély udvaráról.

Szívéhez kapott.

Bizonyosan megjöttek a vadászatról.

Ilyen korán? . . .

Talán történt valami?

Ah nem, az nem lehet.

Aztán egyszerre agyába markolt a gondolat, hogy férje mit mondott:

— Ez a mai hajtóvadászat csak halotti pompa. Kettőnk közül csak egyik fog viszatérni élve . . .

Rettenetes istenítélet! . . .

De hát melyik az, a ki visszatért élve? És milyen halállal halt a másik? . . .

A pad támlájára borult és kinosan vonaglott a delejes, szép asszony.

„Majd a melyik visszatér, az elmondja Önnek, mi történt a másikkal?” . . .

Léptek zaja hallatszott.

Az asszony fölvetette fejét.

Kéry Pista közeledett feléje, halott halványan.

A mint meglátta, az örület vérfagyasztó sikoltásával rohant hozzá:

— Hol van Miklós?

Kéry Pista ajkai reszkettek. Nem talált szavakat. Szaggatottan nyögte:

— Meláni . . . legyen nyugodt . . .

— Hallgasson! mindent tudok . . . mindent tudtam előre . . . Hol a férjem? . . .

— Szerencsétlen baleset . . .

— Nem igaz! Hazugság! Él-e?

— Fájdalom . . .

— Meghalt . . . megöltem! . . . visitotta

haját tépve a szép asszony és rohant föl a kastélyba.

Baranyi ott feküdt a földszinti ebédlő terem egyik pamlagán, összeroncsolt testtel, holtan. Az orvos föléje hajolt és huzogatta, igazgatta a meredező tagokat. A hajtóvadászatban résztvevő vendégek a fájdalom némaságával álltak körül . . .

Baranyiné zihálva, verben forgó szemekkel rohant át közöttük.

Megragadta férje lecsüngő, hideg kezét, másik kezét homlokára szoritotta. Ajka meg-meg rándult . . . Szólni akart, de megcsuklott a hangja. Nem tudott sirni, csak nyögött, keservesen, szívet tépően, mint a szíven lőtt galamb.

— Miklós! Miklós! . . .

Aztán egyszerre megrázkódott és elkezdett kacagni. Főléje borult mosolygó arccal, ködös szemekkel és elkezdte simogatni a sápadt, hideg, halott arcot . . .

— Milyen szép vagy! . . . Milyen szépen tudsz te aludni, én mindenem . . . Óh, hogy szeretlek . . .!

És gyönyörködve nézte a kifejezéstelen, eltorzult arcot . . .

hozzájárulnak pótdójukkal a város összes terheinek viseléséhez, csak úgy fizetik az iskolai pótdót, mint a többi vallásfelekezetek, de a város által fenntartott községi iskolákat igénybe nem veszik.

Erre talán azt fogják némelyek mondani: De hát miért nem veszik igénybe? Igenis tessék neki gyermekeiket oda küldeni.

Nos ebben igazuk volna. Csak hogy az is igaz ám, hogy ha a miskolci zsidó hitközség kimerülésig megterhelt pénztára, egy szép napon azt találja mondani: eddig s nem tovább, s ebből folyólag a tandíjmentességet az egész vonalon törölné, s az a 400 gyermek egyszerre lepné meg a várost, s kopogtatna a községi iskolák ajtajain, bebocsátást kérve, valjon elutasíthatná-e őket város, a vagy nem volna e kénytelen, bárhonnan venné is a fedezetet, a 400 gyermek oktatásáról gondoskodni. Négyszáz gyermekhez pedig, a helyiségről nem is szólva, legalább hat tanító kell.

Már most egy-egy tanító fizetését 1200 korona törzs és 300 korona lakbér illetményvel számítva, 9000 koronát teszen.

Hogy a miskolci zsidó hitközség csupa nemes büszkeségből ezen radikális gyógyszerhez nem nyult, nem kicsinylendő érdem, de elvégre is a vasszükség kényszerítő erővel fogja oda vezetni, ha csak a város bölcs tanácsa még idejekorán, saját jól fel-fogott érdeke sugallatából meg nem előzi ezen eshetőség bekövetkezését az által, hogy a zsidó hitközség iskoláját megfelelő szubvenzióban részesíti.

Zolner Albert.

Karácsonyi vásár.

Fényes ünnevség színhelye volt a Korona szálló emeleti nagyterme vasárnap este. Ekkor tartotta meg ugyanis a miskolci róm. kath. nőegylet a *Karácsonyi vásárt*.

A nőegylet, élén dr. Tarnay Gyuláné úrnő mindent elkövetett, már napokkal ezelőtt, hogy a vásár minél fényesebb és impozánsabb legyen. S ez tényleg sikerült is.

A terem gyönyörűen volt feldiszitve, s már a kora délutáni órákban eleven, mozgalmasságot nyújtott. Délután 4 órakor vette kezdetét a vásár és tartott az esti órákig, a mikor is a vásárt táncz követte. A terem két oldalán sátrak voltak felállítva, a melyekben szebbnél szebb leányok és asszonyok árulták a különféle tárgyakat. A vásáron szép és elegáns közönség jelent meg, s az anyagilag is igen fényesen sikerült.

A szegény gyermekek felruházása céljából rendezte a nőegylet e vásárt, a melyet aranybetűkkel jegyezhet fel évkönyveibe.

Itt adjuk az egyes csoportokat és az ott elárusító hölgyek névsorát:

Becsali csárda. Koncz Miklósné (magyar menyecske), Dunky Kálmánné (magyar menyecske), Gyulai Béláné, Kaffka Ibolya magyar menyecske jelmez, Szinay Sártory Petronella kalotaszegi jelmez, Soltész Annamagyar jelmez, Cseh Gusztáv csapos legény. II. **Halas sátor.** Singer Annuska (halász leány. III. **„Bazár“.** Pontos Istvánné, Kiss Erszi, [„Dudley“; (San-Toy-bó.)] Kisházy Kata, Szentimrey Margit (Baba jelmez), Soltész Margit (olasz leány). Diószeghy Malvin, Takács Mariska, Steiner Olga (elszászi leány), Máday Mariska (spanyol leány). **Áján-dékok bazárja.** Fischer Margit, Pócs Ibolya. (Carmen.) **Kintorna-sátor.** Hauser Ernőné, Hauser Miczike, Béla és Tiborka. **Pezsgő-sátor.** Ambrózy Antalné, Buthy Lajosné, Ambrózy Ilona (rokókó), Ambrózy Teréz (pierette), Répászky Etta (Angot). **Virág-sátor.** Zajzon Gézané, Szabady Jolán, (nyár jelmez), Horváth Valéria (rózsa jelmez), Uj-

házi Edith (spanyol virágárus-leány), Kisházy Mariska. **Czukrászda.** Irányi Béláné, Dancz Sárka, Plank Etelka, Takács Mariska, Diószeghy Malvin. **Thea-sátor.** Szombathy Jánosné, Horánszky Béláné, Strobelné („Lilly“ Gésa-jelmez), Kun Etelka (német leány), Fáy Olga (elszászi leány), Kedves Margit (spanyol leány). **Kávé-, szivarsátor.** Hebrony Józsefné (Havanna-jelmez), Greuter Józsefné, Kozma Edith (spanyol leány), Gröber Olga (indiai leány), Vályi Ludovika (spanyol cigányleány), Szepessy Margit. **Levelező lap.** Plank Antónia (Rózsa-jelmez). **Posta.** Vályi Józsefné, Trautner Iguáczné, Gröber Margit (posta galamb), Trautner Elza (posta galamb). **Gyümölcs-sátor.** Pigayné (mező-kövesdi menyecske), Pfeigler Janka (elszászi leány). **Déligyümölcs.** Székely Mariska (chanzonette). **Kártyavetők.** Orosz Adrién (Czinka Panna), Alexi Olga (kártyavetőné). **„Friss Újság“.** Ambrózy Teréz (pierette), Szabady Teréz (Pillangó). **Pereczes.** Partos Gizella jelmez).

UJDONSÁGOK.

— **Blazsejovszky Ferencz apátplébános jubileuma.** Tegnap tartották meg a miskolci r. kath. hívek az alsó parochián szeretett főpapjuknak jubiláris ünnepét, családi, szeretetteljes és hálás érülettel. Ez alkalmából kifolyólag az ünnepelnél tiszteltgett az egyháztanács, a melynek szerezkeskivánatait Petro József, az egyház főgondnoka tolmácsolta és átnyújtotta a hívek áldozatkészségének és tiszteletének jelképeül azt a sikerült arcképét a jubiliánsnak, mely Hradil Elemér helybeli jónévű festőművésznök esetét dicséri. Tisztelegtek még az iskolák tanári kara, a nőegylet és számtalan jóbarátja és tisztelője a népszerű férfunak. — Az érseki róm. kath. felsőbb leányiskola szeretett intézeti igazgatójuk 35 éves jubileuma alkalmával a következő családi színezetű ünnepélyt rendezte tegnap d. u. 4 és fél órakor az intézeti tanteremben: Kéler B. Ouverture. Zongorán 8 kézre játszták: Váry Irén, Horváth Valéria k. a., Schnur Etelka és tanítónőjük. Czimbalmón kísérték Vajner Teréz k. a. és Knípl Szidi. — Üdvözlő dal. Éneklé a növendékek kara. — Ludovic. Reve d'un Ange. Zongorán előadja: Blazsejovszky Ida. — Az angyalok kilencz kara. Alberti. Die Fledermaus. Zongorán 6 kézre játszták: Seper Margit, Gullassa Mariska és Schmidt Anna k. a. — Hivatásom: Pály Edétől. Mondta: Czelláth Irén. — Székely. Magyar ábránd. Zongorán előadta: Schmidt A. k. a. — Tableau. (Élőkép) „Üdvözöllek szép nap.“ Énekeltek a növendékek. — Ünnepi beszéd. Mondta: Osztrovszky M. — T. Mattei. Le Tourbillon. Zongorán 8 kézre játszták: Schnur E., Horváth V. k. a. Váry I. és tanítónőjük.

— **Jólelkü adomány.** Városunk egyik derék polgára, a ki nem akarja, hogy a nevét közöljük — 200, azaz kétszáz koronát küldött lapunk szerkesztőjének azzal a megbízással, hogy a fentirt összeget a miskolci ev. ref. egyház céljaira fordítsa. Lapunk szerkesztője az avasi templom restaurálása költségeinek fedezésére a fentirt összeget az egyházi pénztárba beszolgáltatta, melyet a következő nyugta igazol:

Nyugta 200 azaz kétszáz koronáról, mely összeget Ruttkay Menyhért úrtól, mint a „Szabadság“ szerkesztőjétől az egyházi pénztárba mai napon fölvettem. Miskolcz, 1901. december 1-én.

Kun Árpád s. k. egyh. pénztárnok.

Ebből a nemes cselekedetből látszik, hogy polgártársaink szívéből nem halt még ki az áldozatkészség. Bárcsak többen követnék ezt a szép példát, akkor rövid idő múlva az avasi templom régi szépségében emelné városunk díszét.

— **A népkonyha megnyitása.** Az izr. nőegylet által fentartott népkonyha vasárnap nyílt meg. Az ünnepélyes megnyitáson jelen volt az egylet nagyérdemű elnöke dr. Gross Józsefné úrnő, továbbá a nőegyleti tagok közül többen, valamint dr. Gencsi Samu izr. hitközségi elnök, Klein Dezső alelnök, Rosenfeld Mayer főrabbi, dr. Spira Salamon hitszónok stb. A jelenvoltaktól 200 korona gyűlt egybe a népkonyha javára. A megnyitáson 250 iskolásgyermek kapott ebédet felekezeti költség nélkül.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru Stark Ernő ónodi lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „Sándor“ra magyarosította.

— **Esküvő.** Baumgarten Soma budapesti gyapju nagykereskedő vasárnap f. hó 8-án vezeti oltár elé Wechsler Inike kisasszonyt, Wechsler Simon terménykereskedő kedves leányát.

— **Családi ünnepély.** Ficzek Béla vármegyei kiadó szüleinek szép családi ünnepély folyt le nov. 25-én Jász-Árokszálláson. Ekkor tartotta id. Ficzek Lipót, az atya, aranylakadalmát, fia Ficzek Béla ezüst lakadalmát, az unoka Ficzek Arnold diósgyőrvasgyári hivatalnok pedig eljegyzését. A családfőnek 3 testvére van, kik négyen 333 évesek.

— **Kinevezés.** Dr. Feyér Endre végzett joghallgatót a kassai kir. ítélőtábla elnöke, a tábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

— **A sajószentpéteri izr. nőegylet 1901. évi december hó 15-én a Zsodoma-szálló casinó termében jótékonycélú tánczestélyt rendez.** Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj: Család jegy 4 korona. Személy-jegy 2 korona.

— **A városi bérház kiépítése.** A városi szép bérház tözsomszédságában fekvő Kraudy féle ház halálozás következtében áruba bocsátatván, a városi építészeti szakosztály figyemét ezen körülmény azon okból ébresztette fel, hogy e telek fekvésénél fogva alkalmas a bérház bővebb kiépítésének keresztülvitelére; annál inkább ajánlatos volna ez, mivel a mostani nyomott árak mellett a telek előnyösebb feltételek mellett lenne megszerezhető, míg más tekintetben kívánatos, hogy a kedvező helyen fekvő városi bérház ez oldalon is kiépítettvén, sok tekintetben nyerjen értékében. Az építészeti szakosztály e véleményét a városi pénzügyi szakosztály is magáévá tévén, azt pártolól fogja képviselőtestület asztalára helyezni.

— **Borsodvármegye közigazgatási bizottsága** f. évi december hó 7-én d. e. 9 órakor, br. Vay Elemér főispán elnökelete alatt Miskolczon, a vármegye székháza tanácsstermében rendes havi gyűlést fog tartani.

— **Meghívó.** A diósgyőri izr. ifjusági egylete 1901. december hó 8-án a Tapolczafürdő éttermében női szépségversenyyel egybekötött zártközű tánczvigalmat rendez, melyre a közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti díj: Személy-jegy 1 kor. 60 fill. Család jegy (3 személyre) 3 kor. Kezdeté este 6 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtaztatnak. Szavazó-lapok kaphatók este a pénztárnál multság közben is, egy szavazó lap ára 4 fillér. A szavazó-lapok az e célra felállított gyűjtőszekrénybe dobandók. Az eredmény pontban éjfél után 1 órakor fog kihirdettetni.

— **Tánczmultság.** A miskolci izr. ipartársulat a szokásos téli tánczvigalmát 1902. évi január hó 19-én tartja meg.

— **Postatiszti áthelyezés.** Muszka József mármaroszigeti posta és távirda tiszt Miskolczra helyeztetett át.

— **Vivóakadémia Miskolczon.** A Korona szálló emeleti nagytermében december hó 8-án este tartandó vivóakadémia versenyek iránt igen nagy az érdeklődés. A vivóakadémia programja a következő: A vivóaka-

démián résztvesznek: Vivómesterek: Santelli Italo a M. A. C. vivómester (Budapest.) Prucker Baldassare vivómester (Debreczen.) Torricelli Angelo a Fővárosi vivóclubb mestere (Budapest.) Berti László főhadnagy, a Ludovica Akadémia vivómestere (Budapest.) Orbán Dezső a Ludovica Akadémia vivómestere (Budapest.) Amateurok: Gáspár Artur bajnok (Budapest.) Spazzi Gyula amateur (Budapest.) Helybeli mesterek: Szigeti Benedek Gyula vivómester, Nikkel József vivómester. Amateurok: Csavrák László m. kir. főhadnagy, Dr. Grosz Viktor, Nádpataky Elemér, Zambach Oszkár cs. és kir. tűzérhadnagy. ifj. Görgey László, Kopácsy Béla. A szünetek alatt a helybeli cs. és kir. 65. gyalogezred zenekara játszik. Helyárak: I—II. sor 4 kor., III—IV. sor 3 kor., VI—X. sor, Földszinti állóhely 2 kor. Karzat fülkében számozott hely 2 kor. Karzati állóhely 1 korona.

— **A szinügyi bizottság ülése.** A szinügyi bizottság szombaton délután ülést tartott, melyen több apróbb építkezési és folyó ügyeket intéztek el. Miután azon városok, a melyek a miskolci szinikerülethez tartoznak, még nem küldték be erre vonatkozó véleményüket, illetve helybenhagyó szerződésüket, a szinügyi kör megalakítását ki mondani nem lehetett. — A szinügyi bizottság Csóka Sándor tönkrement szinigazgatónak 100 koronát szavazott meg.

— **A miskolci kereskedők és kereskedő ifjak egylete** f. hó 14-én, szombaton táncszal egybekötött színelőadást rendez, mely alkalommal színe kerül Murai Károly „Huszárszerelme” című 2 felvonásos vígjátéka a következő szereplőkkel: Barkos Gábor—Dobos József, Barkos Zsigmond—Klein Ignác, Anna—Friedmann Szerén, Hüppig Kázmér—Fényes Jenő, Hüppigné—Rappaport René, Kencz Mihály—Gerő Sándor, Kálmán—Radó Artur, Sárka—Klein Teréz, Dér Pista—Kemény Jenő, Berényi Pál—Helebront Gyula, Zsuzsi—Kaufmann Szerén.

— **L. Komáromi Mariska Lányi Ernő és Recht Sándor hangversenye.** Altalános az érdeklődés ezen hangverseny iránt, műsorát itt közöljük, mely a legkényesebb igényeket kielégíti. Műsor: 1. Beethoven, Sonata A dur zongora és hegedűre, Lányi Ernő és Recht Sándor. 2. a) Verdi, Ave Maria, Othellóból, b) Szabados, keringő éneklő L. Komáromi Mariska. 3. Bruch, Concert hegedűre Recht Sándor. 4. a) Lányi, „Fülemile dal” b) Lányi, „Lemondani” c) Lányi, „Zöld leveles fejér...” éneklő L. Komáromi Mariska. 5. a) Lányi, Magyar romance, b) Zaritzky, Mazurka hegedűre Recht Sándor. 6. a) Lányi, Elegia, b) Lányi Humoreske zongorára Lányi Ernő. 7. a) Lányi, „Sűrű erdő...” b) Lányi, „Nem nézett rám” c) Lányi, „Szöke kis lány selyem haja” d) Lányi, „Duna mellett” éneklő L. Komáromi Mariska. A jegyek már Lövy József fia (László Adolf) könyvkereskedésében megváltathatók. Helyárak: I—IV. sor 5 kor. V—X. sor 3 kor. 50 fill. XI—XVI. sor 2 kor 50 fill. Karzati ülőhely és földszinti állóhely 2 kor.

— **A villamos vasutnak** a f. é. október hónapban szállított személyek után 7539 korona bevétele volt, 1200 koronával (4.8%) kevesebb, mint a tavalyi október hónapban. A vasuti bevétel a múlt évhez képest csökkent. Az idén január—októberi időszakban bevett összesen 75902 koronát, tavaly ez idő alatt 76270 koronát.

— **Uj helyi érdekű vasut.** A m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetőségének kezelése alá tartozó losonczvidéki helyi érdekű vasut Losoncz, Ipoly Berencze, Póltár állomásokkal, továbbá Kálnó, Zelene, Szinóbánya, Katalinbuda, rakodó állomásokkal, és Németfalva megállóhelyvel f. évi november hó 24-én a nyilvános forgalomnak

átadatott. Valamennyi állomás és rakodó-állomás az összes, Nemesfalva megállóhely pedig csupán személy- és podgyászforgalomra van berendezve.

— **Vonatösszeütközés.** Nagy riadalmat okozott a városban vasárnap este, hogy a Budapestről 6 óra 20 perczkor érkező gyorsvonat nem jött meg a rendes időben. A késés oka az volt, hogy a füzes-abonyi pályaudvaron a Debreczenből érkező személyvonatba a budapesti gyorsvonat beleütközött. Négy kocsi teljesen széttrört, a mozgonyok pedig kissé megsérültek. Emberélet, szerencsére, az összeütközésnél nem esett áldozatul, mindössze egy néhányan szenvedtek könnyű sérelmet. Miskolcra segélymozdony ment Abonyba s 6 óra 20 percz helyett a gyorsvonat 9 óra után érkezett be. Az összeütközés állítólagos oka, hibás váltóállítás. A miskolci üzletvezetőség szigorú vizsgálatot indított.

— **Szerencsétlenség egy bányában.** A szendrői köszénbányában a napokban egy dinamitrobbanás alkalmával, a bányában dolgozó Brichter Ferencz 24 éves bányamunkás súlyosan megsérült. Alsó állkapcsa összezúzódott, mellén és arcán súlyos égési sebeket szenvedett és valószínűleg mindkét szemvilágát elveszíti. Beszállították a miskolci kórházba, hol az orvosok gondos ápolásban részesítik.

— **Váltóhamisító leány.** Egy Faragó Etel nevű 16 éves leány, két helybeli ember nevére 2000 koronás váltót hamisított, s azt e napokban az egyik takarékpénztárnál akarta beváltani. A pénztárnoknak gyanus volt a dolog, s a váltót visszaadta neki, egyidejűleg azonban a rendőrségnél tett jelentést az esetről. Tegnapelőtt aztán letartóztatták a leányt.

— **Öngyilkosság.** Alig mulik el hét, hogy számot ne kellene adnunk öngyilkosságokról Lett Béla 26 éves kőfaragó segéd, ki a Városháztér 18. szám alatt levő *Korupcsák* féle kőfaragó üzletben volt alkalmazva, tegnap reggel forgópisztolyból mellbe és föbe lötte magát. A lövések zajára a házbeliek összefutottak, de már akkor Lett eszméletlenül fektüdt a földön. Öngyilkosságának oka, szerelem. Volt ugyanis egy szeretője Szegeden, a kiről megtudta, hogy szombaton férjhez ment. Ezért akart megválni az életől. Sérülése súlyos. A mentők a kórházba szállították.

— **Megszurta a társát.** Hétfőn éjjel 11 órakor véres eset színhelye volt a Seper szálló előtti bérkocsi állóhely. Egy ur kiakart hajtatni a pályaudvarra, s kocsiórt a Seper elé ment. Megszólította itt Boroska Istvánt, s alkuba bocsátkozott vele. Szerző János, a ki szintén ott állott bérkocsijával, olcsóbban akarta kivinni a vendéget, s miután Boroska ezen az áron hajlandó volt szintén kivinni a pályaudvarra, kihajtottak. A mint Boroska visszaérkezett. Szerző szitkokkal illette. Szó szót váltott, s verekedni kezdtek. Verekedés közben Szerző kirántotta kis zsebkését és azzal Boroskát mellbe szurta. Boroska segítségért kiáltva, összeesett, mire a sarkon álló rendőr, s az arra haladó emberek odasiettek. Szerzőt bevitték a rendőrségre, hol még az éj folyamán kihallgatták, Boroskát pedig beszállították a kórházba.

— **Megégett kisleány.** *Mizicsék* N. vasuti alkalmazott Veron nevű 7 éves kisleánya vasárnap délután egyedül maradt az Ujvilág utca 37 sz. alatti ház egyik szobájában. A tűz égett a sütő kemencében, s a kis leány felment a kemence tetéjére melegedni. Aligült ott egy pár perczig, a kemencéből ki pattant egy szikra, tüzet fogott attól a ruhája s egy pár pillanat alatt lángokban állott a kis leány. Sikoltozni kezdett, mire a ház-

beliek összefutottak, s megmenteni igyekeztek a gyermeket, a ki már akkor súlyos égési sebeket szenvedett. A kórházba szállították be, hol hétfőn reggel iszonyu kínok között meghalt.

x **A Magyar Hírlap** tizenegyedik esztendeje szolgálja már a nagy magyar közönség érdekeit s ebben a munkájában egyre erősödik, izmosodik. Minden irányban teljesen függetlenül, pártszempontok nélkül alá nem vetve, csupán az igazság diadaláért küzd folytonosan. Politikája ideálisan szabadelvű, irányzata törhetetlenül demokrata. Célja a magyarság minden igaz ügyének a támogatása és megvédése. A „Magyar Hírlap” alapja talpköve a tiszta erkölcs, a mit úgy önzetlenségével, mint közleményeinek a hangjával s tartalmával egyaránt bizonyít. Nemcsak az országos ügyekre terjed ki figyelme, hanem a jogtalanul üldözött, elnyomott, sanyargatott egyes ember is hathatós védőt talál benne. Munkatársai elsőrangú írók és hírlapírók. Egytől egyig kiválóság a maga munkakörében. Közleményei hitelesek, híradása gyors és megbízható. A „Magyar Hírlap” mindig tárgyilagos, és valamennyi közleményében hazafias szempontok vezérlik. Elveiért, a melyek rendületlenül ugyanazok, bátran és lankadást nem ösmerve harcol. A mellett, hogy komoly dolgokban mindig magas szinten álló szakértelem mond véleményt hasábján, még mulató, szórakoztató is a „Magyar Hírlap”. Tárcaí megannyi szépirodalmi gyöngyök. A társaság” című rovatában a jóízű humor nyilatkozik meg. Politikai és gazdasági cikkein kívül naponként társadalmi kérdéseket is felölöl és megold.

Kedvezményekkel pedig szinte elhalmozza előfizetőit. Páratlanul áll a maga nemében a kedvezmények között is a karácsonyi ajándéknak szánt ingyen könyvtár, a mit a „Magyar Hírlap” minden előfizetője teljesen díjtalanul kap meg karácsonyra, annak az arányában, hogy hány hónapig járatta a lapot márcziustól számítva — egy végben, egyfolytában. Ahány hónapig egyhuzamban, megszakítás nélkül előfizet valaki a „Magyar Hírlap”-ra, ha mindjárt havonként is: ugyanannyi pompás regényt kap kriszkindli képen, egyetlen garasnyi külön fizetés nélkül. Ezek között a regények közt Jókai Mór, Bródy Sándor, Bárony István, Abonyi Árpád, Molnár Ferencz magyar írókon kívül még öt hírneves külföldi író remek művei szerepelnek. A „Magyar Hírlap” előfizetői jelentékenyen kedvezményes áron kapják az „Ország-Világ” című gyönyörűen illusztrált heti lapot, meg a „Képes gyermeklapot”. A szerkesztői üzenetek rovatában minden előfizető bármily komoly kérdésre pontos és kimerítő választ kap, úgy, hogy a „Magyar Hírlap” ezen a réven is benső barátságot tanúsít közönsége iránt, mint tanácsadó, gyámolító, felvilágosító. A „Magyar Hírlap” ezenkívül könyvalakban köthető regényt közzöl állandóan, amelynek esetleg hiányzó részét az új előfizetők megkapják. A „Magyar Hírlap” előfizetési ára félévre tizenégy korona, negyedévre hét korona, egy hónapra két korona negven állér. A kiadóhivatal Budapesten van, az V. kerületi Honvéd-utca 10. sz. alatt.

Uram, uram!

Uram, uram, hová megy?
Szántó Mórhoz, tudja meg!

Nála minden szép és jó
És hozzá **nagyon olcsó.**
Annyi gyönyörű ruhát,
Köpenyt és téli bundát,
Remek prémes kabátot,
Téli mellényt s nadrágot
Őn még sohasem látott,
Mint a mennyi **Szántónál**
Az üzletben készen áll.

Minden magyar **posztógyár**
Szöveve vevőre vár

Szántó Mórnál rakraron —
Megvárja olcsó áron.

Mérték után a mit ad,
Az mind remek, műdarab;
Azt nem éri semmi gúncs,
Mert finom és elegáns.
Szegényekért sokat tesz,
Üzletelve neki ez:

Ki készpénzen csap vásárt,
Az ne fizessen nagy árt.

Czivil, katona és pap,
Csak nála vesz, mert jót kap.
Őn is tőle vegyen hát
Ezentul minden **ruhát!**

— **A csodagyermek.** A napokban egy fiatal férj felutazott a fővárosba. Kettős megbízást akart elintézni. A hosszú lábu gólya közeledett a háza felé s így gyermekkelengyét akart vásárolni. S azonkívül valami szőnyegre is volt szüksége. Utközben eszébe jutott, hogy nem tudja a szőnyeg méreteit, sürgönyözött haza sógornéjának a méreteiért. S egyuttal kérte, hogy tudassa a feleségének hogylétét. Azalatt otthon váratlanul megérkezett a gólya. A sógorné izgatott is volt s egy sürgönyön akarta tudatni a boldog apával úgy az áldást, mint a szőnyeg méreteit. Így történt hát, hogy a boldog apa ezt a sürgönyt kapta:

X. Y. urnak Budapesten.

Feleségének gyönyörű flugyermeke született. Négy méter hosszú, három méter széles. Margit csókolgat.

Hogy a boldog férj mit szolt a csodagyermekhez, arról hallgat a krónika.

Színház, művészet.

Heti műsor.

Szerda: Boszorkányvár.
Csütörtök: Csipkés Zsófi (először.)
Péntek: A bor (leszállított helyárrakkal.)
Szombat: Boszorkányvár.
Vasárnap: Csipkés Zsófi.

A vörös talár.

(—f—) Brioux hatalmas drámáját „A vörös talár“-t, mely nemrégén óriási sikert aratott a budapesti nemzeti színházban, szombaton mutatta be társulatunk.

A nagyevű francia író, kinek nevével egy darabja, így „A vörös talár“ is Európa összes nagyobb színházain színpadra került, e darabjában a francia igazságszolgáltatás szomorú képét tárja elénk. A romlottság, az önzés, a politikai és jogi korrupció erős jelenségeit tárja fel e darabjában Brioux, aki lecsúszó módon mutatja ki, hogy a stréberség, az előbbre kapaszkodás mennyire eltudja fojtani Franciaországban a lelkiismeretet, elhallgattatni a részvétet és elnémitani az igazság szavát. Versenyeznek a francia bíróság tagjai a „vörös talár“ után, mely Franciaországban a magasabb hivatal jelképe. E versengésben aztán nem törődnek azzal, ha ártatlanokat is huzdolnak verpadra, ha igazságtalanok lesznek is. A protekció hiánya folytán elnyomott bíró és ügyész azáltal vélnék érdemeket szerezni, hogy mindenáron bűnösöket keresnek s annyira lelkiismeretlenek, hogy egész családokat tesznek ezáltal tönkre. — De lássuk a darab tartalmát.

Pauban egy harmadrendű törvényszék területén az esküdtszék sorba felmenti az elé állított vádlottakat, e miatt haragszik a bíróság, az ügyész kétségbe van esve, az elnök dühöng, — mind félti jó hírnevét a felsőbb bíróság előtt. Kapóra jön az irissaryi gyilkosság. A vizsgálat vezetésével Mouson vizsgálóbíró bizzik meg. — Ethéparet elfogják. Ő jámbor munkás, de nem tudja igazolni alibéjét, sőt a felesége is, kit a vallató bíró zavarba hoz, azt vallja, hogy nem volt otthon azon éjjel, a melyen a gyilkosság történt — tehát gyanús. Hiába tagadja, hiába esküszik mindenre, a bűnöst fogni akaró bíró a tudatlan ember beszédjéről minduntalan terhelő momentumokat tud kihámozni. Zaklatják szüntelen, bár ártatlan, hazudik, csak hogy a lelki kinzá-

soktól szabaduljon. Az ügy főtárgyalásra kerül. A főtárgyaláson felolvassák úgy az ő, mint tíz évig hű felesége erkölcsi bizonyítványát. Meghallja Etcheparet, hogy az asszony, mielőtt az ő neje lett volna, bűnbe esett. Bár az esküdtek ítélete felmentő, élete tönkre van téve, mert a ki mindene volt, a kivel boldog volt, gyermekei anyja, azt meggyűlölte, nem szenvedheti többé. Az asszony kétségbe van esve s kését dőfi a kegyetlen vizsgálóbíróba.

Az alapeszme, a mely e darabon átvonul, egészen új valami. Szereplőiben nem ismerünk a mi bírónkra, a mi ügyészeinkre, de tudjuk azt is, hogy a kép, a melyet Brioux „A vörös talár“-ban festett, tulzott s ezt tetézi még azzal, hogy oly jelenetet vezet a hallgató elé, ahol az ügyész, bár a legnagyobb ékesszólással teszi tönkre a védőügyvéd érveit, egyszerre magába száll és aggodalmait feltárja az esküdteknek.

A darab szerkezete darabos. Minden felvonásban más és más tételt rajzol; minden felvonásban más és más szereplők foglalják le a szerepkört. A néző szinte belefárad a kinos és gyöttrő jelenetekbe.

Mint Brioux minden darabja, úgy a *Vörös talár* is, kitűnő alkalmat ad a színészeknek, hogy művészetükkel brillirozzanak. Sajnos ez nálunk ezuttal nem történt meg. A legáltalásabbszerep Etcheparet feleségéé, Janettáé. Janettát *Holéczy* Ilona játszotta kevés szerencsével. *Holéczy* oly fenségesen beszélt és játszott, mint „Sarah grófné“, pedig Janetta, jól-het hetyke, daczos, mégis alacsony értelmifokon álló baszk menyecske. *Bakó* (Etcheparet) szerepét helytelenül fogta fel midőn a második felvonásban megjelent a színen, mert alakítása nem egy egyszerű rusztikus ember volt, a kit a nyolcz napi sötét zárka testileg kissé megtör, hanem egy hülye paraszt. Később azonban már kifogástalanul játszott. *Mousont Rajz* Ödön adta. Ezt a nehéz és fárasztó szerepet kevés élénkséggel játszotta. *Vagret Kemény* alakította. — Általában az egész előadás gyenge volt, nagyon lassan, unalmasan ment a darab. A párbeszédnek sokkal gyorsabban és egyöntetűbben kell menni. Midőn még megjegyezzük, hogy szócsuszamlások elég bőven fordultak elő, beszámolunk a premier-ről, a melyet fél ház nézett végig.

Vasárnap az „Asszonyregiment“ került színpadra. A színház telve volt, s a közönség sokat tapsolt *Feledy* Boriskának és *Szalkay* Lajosnak. Az előadás kifogástalan volt.

Hétfőn leszállított helyárrakkal a „Baba“ ment jó előadásban.

Tegnap *kedden* megismételték „A Vörös talár“-t.

Eladó fűszerüzlet.

Egy jóforgalmu

fűszer-üzlet

más vállalkozás miatt

azonnal eladó!!

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Eladó.

Egy 15 évig adómentes

UJ HÁZ

egy jóforgalmu fűszer-üzlettel. 10% házbérjövedelemmel, előnyös fizetési feltételek mellett eladó. Ugyanott eladó 3 hold első osztályú **kaszáló rét**, a Kőporoson a 465. számú **pincze**, mely lakásnak is alkalmas és 3 legelő. Értekezhetni **Sörház u. 28. sz. alatt.**

ÉRTESÍTÉS

tisztelt vidéki vevőimnek!

Karácsonyi vásár!!

Decz. 24-ig.

Raktáramból különféle divat-gyapju és mosó-kelméket választottam ki, melyek mint alkalmas

Karácsonyi ajándékok

az alatt jegyzett tetemesen leszállított árak mellett adatnak el:

120 cm	Homespun	— — —	85 kr.
120	Homespun	— — —	68
120	Zibelyne	— — —	85
120	melizott posztó	— — —	55
120	mintázott alpacca	— — —	85
120	fekete gyapju kelmék	60—1.80-ig.	
	Voil de laine	— — —	35 kr.
	Szintartó czérna zéphir	— — —	20
	Levantinok	— — —	18
	Lawn Tennis flanel	— — —	16
	barchentek	— — —	18
	Lothringiai flanel	— — —	21
	Fehér áttört batisztok	— — —	24

Mintákat a legnagyobb előzetekenyességgel küldök.

BRAMMER ÖDÖN

BUDAPEST,

Bécsi-utca 4. sz. és Deák Ferencz-u. 7—9 sz.

10127. sz.

1901. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolci kir. tszék. mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szilvási Ferencz miskolci lakos végrehajthatónak Szabó György miskolci lakos végrehajthatást szenvedett elleni 260 K. követelés és járulékal iránti ügyében az árverést a miskolci kir. törvényszék területén levő, a miskolci 2385. sz. tjkvben A. § 1. sor. 3692. hrsz. alatt foglalt 59. sz. a. a F.-Szt.-György-utczában levő ház és udvarra 3150 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, hogy a fenti megjelölt ingatlan a Csomós Anna javára bekebelezett lakás szolgalmi jog fenntartásával, esetleg a nélkül az 1901. évi deczemb. hó 28-ik napjának d. e. 9 órájkor ezen kir. törvényszék árverelő helyiségében megtartandó árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át a kiküldött kezéhez letenni.

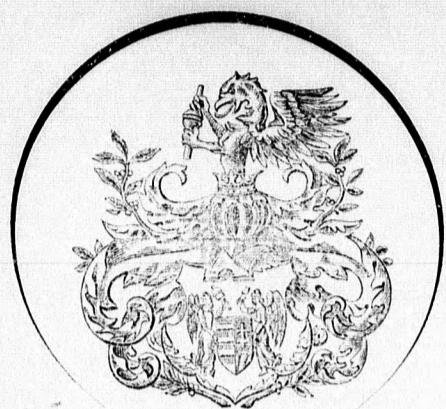
Kelt Miskolczon, 1901. szept. hó 20-án.

A kir. tszék, mint tkvi hatóság

Füsthy,

kir. törvényszéki albiró.

SZELÉNYI és TÁRSA Miskolcz

*Könyvnyomdánkban,
mely a mai kor igényeinek
megfelelően van felszerelve, —
bármily könyvnyomdai munkát
a legegyszerűbbtől a legdisze-
sebb kivitelig — a legrövidebb
idő alatt készítünk.*

*Könyvkötészetünk
koszorúszerű aranyozásra,
emlékkönyvek, feliratok stb.
elegáns kiállítására is be van
rendezve.*

*Dobozgyárunkban
minden alakú és nagyságú
dobozt készítünk.*

Széchenyi-utca 34. szám.

Könyvnyomda ≈
≈ **Könyvkötészet**
Doboz-gyár ≈≈

Pontos kiszolgálás. ~ Elegáns kiállítás.

Könyv- és hírlap-kiadó vállalat.

A „SZABADSÁG” kiadó-hivatala.

